

Božič.

Prav te dni imamo najkrajši dan in najdaljšo noč. Solnce se je zavrtalo daleč doli na jug in nas le kratek čas vsak dan gleda in še to največkrat skozi oblake in meglo. Pa vseeno se mora solnce prav te dni napraviti na pot nazaj proti severu. Še je zima, toda solnce vsak dan bliže. Dnevi se daljšajo; vsak dan nam solnce sije dlje časa. Četudi je spočetka njena moč še majhna, vendar nam obeta, da nebo ni na nas pozabilo. Jutranja zora in večerna zarja sta vsak dan lepši. Življenje, ki je spalo v kali v njivi in v popku drevesa, se zbujajo; saj je samo spalo in ni mrtvo. — Solnce prihaja; le veseli se slabotno življenje, le upaj v povojih semenskih zrn in drevesnih popkov, solnce te bo popolnoma oprostilo!

Kakor veselje in pričakovanje gre skozi vso zemljo, skozi zasneženi gozd in z belo tančico pokrita polja. Vse ptičice in živali ga čutijo. In tudi na človeško srce trka skrivnostni glas: »Še malo in solnce bo zopet tu! Pa se zasveti v človeškem srcu in ga objame tiho in sveto veselje.

Božič! Ljudstvu, ki je taval v temi, se je prikazala nova luč. Dan je sinil nad njimi, ki so sedeli v temi, objeti v smrtni senci.

In človeškemu srcu se izlije skrivnostni slavošpev: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem, ki so svete volje!« Ta angelski spev namreč ni utihnil vse od tedaj, ko so ga peli nebeški poslanci ubogim pastirjem. Spev pričakovanja, spev obljube, spev upanja je ostal za vse ljudi, ki so čislega srea in vesele volje.

Zato ne glejmo nič več na smrt, ki je tam za nami, ampak glejmo na življenje, ki se pred nami odpira! Dvig-

nimo svoj pogled k solncu obljube, ki je vzšlo na nebu človeštva v obliki otroka, deteta! Ne mislimo več na bedo in boleost, na greh in smrt, na žalost in nesrečo, ampak veselimo se solnca, otroka, Deteta, ki leži v jasecah! Pa osnažimo svoja srca zime, posvetnosti, poželenja, strasti, da bo božič tudi v naših srcih.

Če se danes kali v zemlji in živali v zimskem spanju obračajo novemu solncu nasproti, ki prinaša novo življenje, ali naj se ne obračamo tudi mi k Solncu, ki je zasijalo v Betlehemu?

Novo solnce se ne ozira nazaj, ampak naprej v novo leto nas vodi, ki leži pred nami; od starega, preteklega nas hoče osvoboditi.

Novo solnce ni zlato in z dragulji posuto — to je mrzlo in mrtvo; ni čast in moč, ta je razbita; vse to spada v staro in preteklo.

Novo solnce je marveč nekaj čudovito lepega, sladkega, je dragulj, je svetišče, kakršnega drugega svet ne pozna: otrok je.

In čudež: v jaslih leži. Tam, kamor polagajo krmo živini: kjer so stali voli in debelo gledali, kjer so ovce meketale, tam leži: otrok, ubogo, božje Dete.

In vsi, ki so okoli njega, se ga vsele, njih bogstvo je. S kakšno spoštljivo ljubeznijo ga objema Mati! Vsa beda in revščina je pozabljena, ljubi, sladki, nebeški otrok je. Mati mu je sicer dala življenje, a je še skrivnost, velika skrivnost zraven, da Mati gleda, se čudi in solze ji teko po licih in roke sklepa k molitvi.

In glej, s kakšno moško močjo in odločnostjo gleda Jožef sveto Dete! Za tega, od Boga mu izročnega otroka bo delal, trpel, se boril, bežal in se zopet vrnil. Dete zahteva od njega, da je junak.

Kako prihajajo pastirji in pastirice k jaslim! Sicer imajo tudi otroke doma, a kaj takega še niso videli: na zunaj sama revščina, toda angeli pojo in strežejo, in mati ga moli. Da pa v tem otroku biva solčna skrivnost, tega seveda niso vedeli.

In modriani iz daljnih dežel pridejo: kralja iščejo, pa najdejo otroka, ubogo dete. Da bi mogel biti kralj v hlevu rojen, da bi mu mati stregla, da bi imel preprostega rokodelca za varuha, seveda, to jim je povsem tuje. Toda kljub temu pokleknejo in ga molijo.

V tihi, molčeči noči gredo ljudje v cerkev. Kaj iščejo, kaj hočejo tam. Luč je tam in svetloba, jaselece so tam male in borne. K jaselecam hočejo, moliti hočejo in se veseliti krone stvarjenja: božjega Deteta.

Toda, kako nepremišljeno gredo mimo jasele, kakor tam zunaj v življenju mimo otroka. Kako neprijazni so pogosto z otrokom! Kako zaničevan je otrok, kako grdo ravnajo z njim! Zlato in bogastvo jim je ljubše kot pa otroci, veselje in uživanje več kot pa otroci. Celo materino srce je včasih trdo in neobčutno za otroka.

In zgodi se, da se za otroka in otroke sploh več ne menijo, ker jim ne spadajo v njihove račune. In gorje! Potem ne vprašajo tudi po človeku nič več in jim je človek le še suženj, ki naj jim množi njihove zaklade.

Da bi solnce božjega Deteta vzšlo tudi v njih srcih, da bi ne pozabili svojih dolžnosti do otroka, da bi otroka ljubili, varovali kot sveti božji dar, zato gredo ljudje na sveti večer k jaselecam. Pa pojo lepe božične pesmi, polne otroške miline: otroci z jasnimi glasovi, dekleta z globokim občutjem, možje pa z močnimi glasovi, da se sliši kakor obljuba vesoljnega človeštva.

In v cerkvi, tam je to noč nebo odprto. Dobrota večnega Očeta gleda na svet in v tihi skrivnosti stopi božje Dete na oltar in v srca ljudi, da bi se v vseh srcih na novo rodila ljubezen.

Vsi pa vzamemo s seboj iz cerkve veliko spoštovanje in ljubezen do otroka. Mati ga nese s seboj k svojim otrokom, večji bratje in sestre k manjšim bratcem in sestricam, vsi pa k tistim ubogim otrokom s ceste, za katere bodo odslej skrbeli.

Oj, kako lepo so se spremenila človeška srca ob jaselecah, ko so gledala Solnce božje Dete!

O združ' tvi kmeti'skih strokovnih listov.

V »Kmetovalcu« in po drugih časopisih beremo, da namerava Kmetijska družba združiti vse strokovne liste v en sam kmetijski list. Trdi, da bo vsak član na ta način dobil za 40 ali nazadnje pravi celo za samih 30 dinarjev, vse, kar je doslej veljalo menda 160 Din ali celo še več. To je zelo zapeljiva ponudba, ki dela precej zmede med člani Kmetijske družbe in člani drugih organizacij, zlasti pa med člani Sadjarskega in vrtnarskega društva. Ker sem že mnogo let član Kmetijske družbe in Sadjarskega in vrtnarskega društva in poznam gospodarske prilike naše banovine, ne bo morda odveč, ako povem svoje mnenje o tej nameravani združitvi, ki bo zelo prisiljena, če se res izvede.

Najprej moramo priznati, da je bilo potrebno in je torej prav, ako Kmetijska družba svoje glasilo razširi in izpopolni, saj mora biti zastopnica in pospeševalka vseh kmetijskih panog. Ni pa prav oznanjati neko združitev ali spojitve, ki je še ni in se ne ve, kakšen bi bil njen uspeh. To velja predvsem za Sadjarsko in vrtnarsko društvo in njegovo glasilo »Sadjar in vrtnar«. Če prenehajo listi kakor »Naše gorice« ali »Konjerejec«, se to ne bo tako močno občutilo, ker sta te dve glasili le malo razširjeni. Vse drugačna pa je stvar s Sadjarskim in vrtnarskim društvom in njegovim glasilom. To društvo bi v prihodnjem letu doseglo že najmanj 10.000 članov. Njegovo glasilo je povsod tako priljubljeno, da bi ga težko pogrešali.

Sadjarstvo je kmetijska panoga, ki je šele zadnja leta prišla tudi pri nas do veljave in kakor vse kaže ima baš ta panoga sijajno bodočnost, čeprav je g. Anton Oblak v Koledarju Družbe sv. Mohorja za l. 1931. niti ne omenja, ko govori »o povzdigi kmečkega gospodarstva«. In taka panoga, ki potrebuje prav zdaj, ko se je začela šele razvijati, največ pobude in vsestranskega pospeševanja, naj bi ne smela imeti svojega glasila! Menda vendar ne bo kdo pričakoval, da bo »Kmetovalec« na štirih mesečnih straneh obdelal toliko tvarine kakor jo obdela »Sadjar in vrtnar« na 16—20 straneh. In kaj je potem z domačim vrtnarstvom, za katerega se zanima vsaka kmečka gospodinja?!

Jaz pa pravim tako: Ko bi še ne imeli Sadjarskega in vrtnarskega društva ter »Sadjarja in vrtnarja«, bi ga morali prav zdaj ustanoviti, ker zdaj je ura, ko je treba z vsemi silami delati na to, da se sadjarji čimprej do dobrega seznaniijo z načeli novodobnega sadjarstva in ga začno po teh načelih tudi gojiti. To delo pa ni lahko in bo treba v prihodnje še krepkeje in z vseh strani poprijeti, da se ta načela splošno uveljavijo. Novodobno sadjarstvo in vrtnarstvo potrebuje močne in vstrajne propagande, ki jo pa zmore izvajati le posebno društvo s svojim posebnim glasilom. Če kdo misli, da more društvo obstajati in uspešno delovati brez svojega samostojnega glasila, se zelo moti. Glasilo je duša društva. Brez njega je društvo mrtvo.

Pa še nekaj! Po mojem preudarku je v društvu več tisoč članov, ki se zanimajo samo za sadjarstvo in vrtnarstvo. Njim je živa potreba poseben strokovni list za te dve panogi. Koliko je n. pr. že kmečkih hišnih posestnikov, rokodelcev itd., ki niso kmetje, pač pa sadjarji in vrtnarji. Še več je meščanov posestnikov vrtov in ljubiteljev sadjarstva in vrtnarstva. Prav taka je z učiteljstvom, ki se more praktično udejstvovati le v sadjarstvu in vrtnarstvu. Vsi ti bi bili prav ob-

čutno prikrajšani, ko bi se jim odvzel list, ki ga že 17 let bero in bi se jim ponujala v zameno revija, polna snovi, ki jih ne zanima.

Nazadnje še vprašanje gmotnih koristi, ki bi jih prinesla taka združitev. Po mojem mnenju bi bil uspeh tako malenkosten, da niti upoštevanja ni vreden. Če bi hotel »Kmetovalec« res nadomeščati vse strokovne liste, bi moral biti precej bolj obsežen, kakor se zdaj obeta, zato pa tudi tako drag, da bi najmanj toliko veljal, kakor sta doslej veljala oba glavna lista skupaj. Kar bomo prihranili na ta način, da bomo krčili čtivo, to ne bo dobiček, ampak zguba. Malenkosten znesek, ki bi ga utegnili z združitvijo listov narodu morebiti prihraniti, bi nikdar ne odtehtal zgube na potrebnem čtivu in na vsem drugem strokovnem in propagandnem delu, ki ga opravlja sedaj Sadjarsko in vrtnarsko društvo.

Vinska kriza.

Izmed vseh vrst kriz, ki tarejo našega kmeta, bo menda najhujša **vinska kriza**. Zidanice in hrami so polni vina, kupca pa od nikoder. Kmet po vinorodnih krajih je zaradi tega dandanes v največji stiski. Vinograd je zanj nekaj hranilnik, v katerega nosi vse leto ne samo težko pridobljene novce in različen material iz gospodarstva, ampak žrtvuje zanj vse svoje telesne, pa tudi duševne sile. Izkupiček za vino mu je skoro edini izdatni dohodek, s katerim navadno krije vsaj najnujnejše potrebe v družini in gospodarstvu. Sedaj mu je odmanjkal še ta dohodek, s katerim je računal vse leto. Današnji položaj našega vinogradnika ni nič ugodnejši nego pri hmeljarjih, če ni še slabejši, ker se vinska roba jako hitro »suši« in jo je vedno manj, cena pa ne kaže, da bi se pozneje kaj dvignila.

Najhujše pa je to, da se pridelovanje vina ne more prekiniti za eno ali dve leti, potem pa zopet nadaljevati, ampak vinograd se mora obdelovati vsako leto enako in z istimi stroški,

pa naj bo pridelek tak ali tak in naj se vino proda ali ne. Tu je samo dvoje mogoče: ali stalno obdelovanje s stalnimi stroški, ali pa popolna opustitev.

Če se sedanji skrajno neugodni položaj v dveh, treh letih temeljito ne izboljša, je neizogibna posledica, da bo treba mnogo vinogradov opustiti in misliti na kak drug pridelek, ki bo šel laže in bolje v denar. Prirojena ljubezen do vinogradov se bo hote ali ne hote ohladila in se obrnila na drugo kulturo. Sedanja smer gospodarstva po vinorodnih krajih se bo morala izpremeniti in obrniti v drugo plat. Namesto intenzivnega vinarstva bo nastopilo intenzivno sadjarstvo. Po opuščeni vinogradih bomo sadili in gojili sadno drevje, kakor so to delali drugod že davno pred nami in delajo marsikje še danes.

Ni naš namen, da bi že sedaj dajali točna navodila o načinu zasajanja opuščeni vinogradov. To vprašanje se bo temeljito obravnavalo na sadjarskem kongresu, ki bo dne 11. maja 1931 v Mariboru. Uspeh teh obravnav bo objavljen v strokovnem in dnevnem časopisju, da bo vsakomur dostopen.

Za danes samo opozarjamo vinogradnike, da se začno bolj živo zanimati za sadjarstvo, ker so baš vinorodni kraji v tem oziru najbolj nazadnjaški. Opozarjamo jih, da naj si nikari ne maše ušes in ne zapirajo oči. Preuredba vsaj vseh slabih vinogradov v sadovnjake, bo nujna posledica vinske krize in čimprej se bodo prizadeti sprijaznili s to mislijo, tem bolje zanje. Pred 45 leti je bila tudi vinogradniška kriza. Takrat so vinogradi tako rekoč »pogoreli«. Treba je bil ozačeti prav iz nova, prav iz temelja. Sedanja kriza se bo rešila morebiti laže, a prehodna doba bo neprimerno daljša. Rešitev današnje vinske krize je mogoča samo na dva načina, ali se mora odpreti vinska kupčija, ali bo pa konec vseh vsaj slabih vinogradov, ki se bodo izpremenile v prvo vrstne sadovnjake.

Ali ni modro, da že sedaj računimo

z drugo izmed imenovanih dveh možnosti — z opustitvijo slabih vinogradov in z izpremembo v sadovnjake?! Posamezni vinogradniki so se že v tem smislu razpoznali. Tu in tam so namreč kar po vinogradu posadili sadno drevje, ker so prepričani, da bodo morali prej ali slej vinograd opustiti. Ne moremo dovolj poudarjati, kako modro je tako ravnanje. V takih slučajih bo prehod od vinograda na sadovnjak prav lahek. Nekaj časa boste obe kulturi obstali druga poleg druge. Ko bo pa prišel pravi čas, bodo trte odstranili in sadovnjak bo gotov.

Prizadeti vinogradniki! Ne omalovažujte dobrohotnih nasvetov! Upoštevajte možnost, da bo treba marsikak vinograd žrtvovati! Sprijaznite se z naprednim sadjarstvom! Pristopajte k Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu! Snujte podružnice tega društva, kjer jih še ni. Marljivo berite strokovne spise in nasvete ter se ravnajte po njih! S tem boste največ pripomogli, da bo vinske krize kmalu konec.

H.

Kmetiske stroje čez zimo dobro spraviti.

Zapadel je prvi sneg in prava zima nastopa v kmetijstvu ter preprečuje vsa dela na polju in večinoma tudi v gozdu. Kmet ima več časa za dela v hiši in okrog nje, zato mora poskrbeti tudi za red in snago v poslopih, pri orodju in strojih. Posebno paznjo mora obrniti sedaj strojem in orodju, kajti v njih leži kapital, ki ga treba čuvati. Kdor ne skrbi zanj, da ga ohrani v porabljivem stanju, ga mora kmalu nadomestiti z visokimi stroški.

Ko je poljsko delo prenehalo in so se stroji odrabili, jih je kmet kar zapeljal pod skedenj in jih tam pustil ležati. Večkrat nima časa, ali si ga pa tudi ne vzame, da bi jih spravil v kraj, ker ga silijo drugi posli: grabenje listja, priprava drv in slična pozno jesenska opravila. Sedaj pa, ko je sneg pobelil pokrajino in ne more iz

hiše, pride pravi čas, da izvrši nujno potrebno delo spravljjanja strojev in orodja.

Predvsem pregleda vse orodje: motike, lopate, vile, grablje, sekire in slično, očisti jih blata in druge ne-snage, popravi, če je kje kaj potreba, namaže železne dele z oljem ali mastjo, da jih rja ne prime in jih nato spravi v shrambo na suh prostor. Ko jih bo spomladi potreboval, bo našel vsak kos na svojem mestu v redu in poraben.

Nato se obrne k plugom, branam, kultivatorjem, okopalnikom, sejalnim strojem in ostalemu poljskemu orodju. Tudi te temeljito očisti blata in ne-snage, pregleda, če vsi deli dobro delujejo, če ni kje kaka pomanjkljivost, ki jo je takoj odstraniti. Če je zlomljen kak del stroja ali orodja, ga moramo čimprej nadomestiti, da na to ne pozabimo in pridemo v spomladanska dela z neporabnim orodjem. *Kar danes lahko opraviš, ne odlagaj na jutri.* To načelo bi si moral vsak kmet dobro zapomniti.

Ko je orodje ali stroj v redu, tedaj je namazati vse železne dele z oljem ali mastjo, da tekem zime ne zarjavijo. Tudi lesene dele je dobro namazati z mešanico olja in petroleja, da se preveč ne osuše in ne razpokajo. Še bolje je pobarvati jih s primerno barvo, kajti s tem jih ohranimo še več časa v dobrem stanju.

Ko so tako v redu in preizkušeni, če brezhibno delujejo, tedaj jih spravimo v prostor, v katerem naj počakajo pomladi, oziroma dobe uporabe. Ta prostor mora biti suh in ne prašen. Če se pa v njem večkrat praši, tedaj moramo, posebno stroje, pokriti s kakimi vrečami, da ne pada prah na nje.

Še bolj nam je paziti na mlatilnice, čistilnice in trijere, kajti ti stroji so še bolj dragoceni. Po temeljitem snajenju jih dobro namažemo in ležaje naoljimo, da so ob času porabe takoj lahko v teku. Tudi nje spravimo v kraj, kjer so varno in dobro shranjene ter nam ne delajo napotje.

Če na ta način ravnamo z orodjem in stroji, si prihranimo mnogo denarja, še več pa jeze, nevolje in sitnosti, ki so neizogibne, če nam vsled naše malomarnosti pri delu nagajajo. Skrb za ta kapital v kmetijstvu mora biti dandanes še večja, ker kmet tako slabo vnovčuje svoje pridelke, medtem ko so stroji še vedno tako dragi kot prej, zato:

Kmet, obračaj svojim strojem največjo pažnjo!

Kako ohranimo umetna gnojila uporabna.

Večkrat si moramo nabaviti umetna gnojila v dobi, ko jih ne rabimo. To je sicer pravilno, da se kmet preskrbi z njimi še prej nego jih potrebuje, da jih ima pravočasno v rokah, toda spraviti jih mora tako, da se mu ne pokvarijo. Prostor, ki je za nje določen, mora biti suh, da se ne navzamejo vlage, ki jih pokvari. To je posebno važno za čilski soliter in kali-jevo sol, ki se kaj rada topita in celo iz zraka vsesavata vlago. — Apneni dušik je hraniti le v bobnih, ki so neprodušno zaprti. Zrak vpliva namreč na to gnojilo tako, da dušik iz nje ga izhlapeva in se gnojilo strdi v kamen. Strjeni apneni dušik pa ni poraben za gnojilo. — Superfosfat se v vrečah že v par mesecih navzame zrak in vlage, se napihne in razžene vreče, zato ga ni v njih dolgo hraniti. Če vemo, da ne bomo tega gnojila rabili štiri do pet mesecev, tedaj ga je najbolje iztresti iz vreč v kak star sod ali kad, ker se tam bolje ohrani. — Tomasova žlindra se v vlagi napije vode in apno v njej se v svoji spojini spremeni. V sredini vreč ostane to gnojilo nespremenjeno, le okoli vreče se strdi. — Kostne moke se v vlagi sparijo in razpadejo pod vplivom bakterijev. Na suhem prostoru se pa precej dolgo ohranijo uporabne. — Posebno hitro se navzame vode čilski soliter, Ker je pa tudi strupen, ga moramo tako hraniti, da ne pride živina do njega. Ker je slan, ga rada liže

in se zastrupi. Ker rad gori, ga moramo tudi skrbno varovati pred ognjem. — Če hočemo vreče umetnih gnojil uporabiti v druge svrhe, jih moramo temeljito prati, da odstranimo iz njih vse sledi gnojil.

Denar.

g Vrednost denarja 30. decembra 1930. Na ljubljanski devizni borzi je bil promet v devizah ob času praznikov pičel in so ostale vrednosti v primeri z našim dinarjem neizpremenjene. V Curihu je dinar veljal 9.126 centimov. V Ljubljani se je inozemski denar kupčeval po naslednjih cenah: 1 angleški funt 274 Din, 1 ameriški dolar 56.31 Din, 1 holandski goldinar 22.73 Din, 1 nemška marka 13.45 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madjarski penga 9.88 Din, 1 avstrijski šiling 7.95 Din, 1 belgijski belg 7.88 Din, 1 italijanska lira 2.95 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češkoslovaška krona 1.67 Din.

g Najnižja obrestna mera v Ameriki. Glavna njujorška rezervna banka je znižala oficijelni diskont od 2½ na 2%, to je višina, ki jo še ni zaznamovalo ameriško denarništvo. Istočasno poročajo, da je letos v 11 mesecih propadlo samo v Zedinjenih državah 981 bank, samo v novembru jih je bilo 236. Stanje vlog teh propadlih bank se ceni na dve milijardi dolarjev, t. j. 113 milijard Din. — Sporedno s tem poročajo časopisi, da je v Nemčiji okrog 4 milijone brezposelnih.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Žitne cene na ljubljanski blagovni borzi so nespremenjeno čvrste. Ponuja se blago v vagonških množinah, postavljeno vsaka slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh, za 100 kg po teh-le cenah: Pšenica, baška, potiska 80-81 kg težka po 205—207.5 Din, srbobranska 79-80 kg in gornjebaška 79-80 kg po 202—202.5 Din, baranjska po 185—187.5 Din; ječmen, baški, ozimni 65-66 kg po 155—157.5

Din; oves, baranjski, po 195—197.5 Din; koruza, baška, stara, po 150 do 152.5 Din, baška, nova, umetno sušena, po 142.5—145 Din; moka, banaška 30c po 340—345 Din.

g Tržišče s žitom. Svetovni žitni trg se je pred prazniki nekoliko umiril, cene so stale čvrste in odjem blaga se je predvsem po mlinih vršil gladko. Opaža se, da je špekulacija pri pšenici skoro poolnoma prenehala, ker posreduje na borzi v Čikagu ameriški farmerski urad v svrhu stabilizacije cen. Nasprotno pa vlada spekulacija s koruso še vedno. V Kanadi nazadujejo cene, ker se govori, da bo kanadski pod ukinil svojo prodajno organizacijo v korist proste veletrgovine. Statistični položaj za producente je zelo slab, kar se vidi iz dejstva, da znašajo količine žita za izvoz na svetu 345 milijonov stotov, nasprotno pa znašajo potrebe uvoznih držav 225 milijonov stotov. Tako ima mo velik presežek 120 milijonov stotov, za katerega ne bo mogoče dobiti odjemalcev.

Naša pšenica in koruza je v oktobru in novembru izvozila predvsem v Avstrijo in na Češko. Pšenice je šlo tja 4000—5000 vagonov, korusa pa 5000 do 6000 vagonov. Glavni kupec v tuzemstvu je bila Privilegirana delniška družba za izvoz deželnih pridelkov. Njena zasluga je, da je preprečila padec cen žitaric na naših tržiščih, ki je grozil vsled velikega pritiska sovjetskega žita.

g Lesno tržišče. Statistični podatki o izvozu našega lesa nam pričajo, da smo letos izvozili za nad 400 milijonov Din lesa manj nego lani v istem razdobju. To dejstvo kakor tudi slabi izgledi za našo lesno trgovino in industrijo so napolnili minstra za šume in rude g. ing. Serneca, da je sklical anketo interesiranih krogov, da se prouči razmere, kako pomagati gozdarstvu v današnji krizi. Na tej anketi so se obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo olajšanja izvoza, predvsem carinske, tarifne in davčne mere, ki so za to potrebne. Z raznimi ukrepi

se bo skušalo povečati izvoz našega lesa in lesnih izdelkov.

g Cene za baker zopet znižane. Mednarodni kartel za baker je zopet znižal ceno od 10.80 na 10.30 dolar-skega centa za blago, postavljeno v vsako evropsko luko. Kartel je v zadnjih tednih že dvakrat znižal cene bakru, in sicer od 12.30 na 11.30 in na 10.80. V prostem prometu pa je cena padla že na 9.75—10 centov. — Od cene bakra je odvisna tudi cena modri galici, ki jo naši vinogradniki rabijo za škropljenje trt proti boleznim na listju, peronospori.

g Tržišče jajc. Inozemska tržišča so se že pred božičnimi prazniki založila z jajci, zato sedaj prav malo povprašujejo po njih in nastalo je v tej kupčiji mrtvilo. Cene so nekoliko nadovala, vendar ne mnogo. Tudi v Italiji je le malo povpraševanja po tem blagu. Na berlinskem tržišču so zadnjo soboto notirala jugoslovanska jajca franko meja, neocarinjena po 10 do 10 in četrt pfeniga za komad.

g Banaški vinski trg. Na banaškem vinskem trgu je trgovina precej živahna. Tretjina letine je razprodana. Cene so še vedno precej nizke. Črna vina, ki se največ izvažajo in so skoro razprodana, stanejo 2.20—2.35 Din za liter. Tudi cena belemu vinu se je nekoliko popravila. Plačujejo danes zanj po 1.35—1.45 Din liter. Največji del banaškega vina se izvažajo preko Trsta in Reke, precej pa tudi neposredno v Avstrijo, Češkoslovaško in v Švico.

Živina.

g Mariborski živinski sejem dne 23. decembra. Prigon je znašal: 18 konjev, 14 bikov, 91 volov, 248 krav in 14 telet, skupaj 385 glav. Od teh je bilo prodanih 160 glav. Cene so bile naslednje: voli 5—9.50 Din za kg žive teže, biki za klanje 5.50—6 Din, krave 2.75—6.50 Din, mlada živina 7.50—9 Din, teleta 9 Din. Od prodanih je bilo za izvoz v Italijo 16 glav. Cene za volovsko meso I. in II.

vrste 16—20 Din, meso od bikov, krav in telic 10—14 Din, telečje meso I. in II. vrste 15—36 Din, svinjsko meso, sveže, 15—26 Din.

g Kranjski živinski sejem 22. dec. Ta sejem je bil kot predbožični le slab obiskan od živinorejcev in kupeev. Prignanih je bilo 48 volov, 39 krav, 3 junice, 2 bika, 1 konj, 4 ovce, 23 prašičev. Od teh je bilo prodanih: 21 volov, 13 krav, 2 junici, 1 bik, 4 ovce, 16 prašičev. Za to živino so kupeji plačevali naslednje cene: voli 3000 do 4000 Din, krave 1700—2500 Din, junice 2500—3000 Din, bik 4000 Din, konj 1500 Din, ovce 180—200 Din, prašiči 300—2000 Din.

g Dunajski prašičji sejem. Na poslednji dunajski sejem je bilo pripeljanih 9260 peršutarjev in 2016 špeharjev. Iz Jugoslavije je bilo vsega skupaj 2063 glav. Na kontumačnem trgu je bilo 89 špeharjev. Cene: špeharji, najboljši, 1.65 šilinga (po 8 Din), prvovrstni 1.55—1.60 šil., II. vrste 1.50—1.55, kmečki prašiči 1.50 do 1.60 šil., najboljši 1.65 šil. Peršutarji 1.40—1.90 šil. — Cene za špeharje je bila za 5 grošev nižja, za pršutarje pa nespremenjena.

Naš izvoz.

g Izvoz perutnine. Po poročilih izvoznških družb je znašal letošnji izvoz perutnine iz naše države mnogo več nego katero drugo leto po vojni, ter je narasel od lanskega leta za skoro 200 odstotkov. Če primerjamo izvoz v prvih devetih mesecih v poslednjih petih letih, opazamo razveseljivo dejstvo, da je v stalnem naraščanju. Tako je znašal izvoz perutnine: leta 1926 1363 ton v vrednosti 20.7 milj. Din, l. 1927 2322 ton v vredn. 33.4 milj. Din, l. 1928 2377 ton v vrednosti 38.5 milj. Din, l. 1929 2829 ton v vrednosti 43.9 milj. Din, l. 1930 pa 5292 ton v vrednosti 73.7 milj. Din. Te številke veljajo za prvih 9 mesecev označenih let. Ker donáša perutnina predvsem malemu kmetu take ugodnosti kakor malokatera druga pa-

noga in mu nudi vse leto stalen vir dohodkov z odprodajo jajc, je kmetijsko ministrstvo uvidelo velik gospodarski pomen te panoge in jo stalno podpira z dotacijami, da se doseže čim večja dobičkanost.

g Izvoz naše goveje živine v Francijo. Francoska vlada je prepovedala vsak dovoz goveje živine iz Afrike, ker vladajo tam razne živinske bolezni. Zato se odpirajo našim izvoznikom nova pota za izvoz živine v Francijo, ki pa zahteva predvsem blago prve kakovosti.

Z zdravniškovega zapečka.

(Nadaljevanje.)

M. N. v O. *Glede higiene v cerkvah.* — Vaše ne poznam — navajam dva precej splošna nedostatka. Malokje se vidi in najde *pljuvalnik*. In vendar ljudje toliko prekašljajo po cerkvah in pljujejo kar vprek, kar ni samo grdo, marveč tudi sila nezdravo, zakaj dobršen del teh pljunkov je — jetičnih, ki trosijo svoje kužne kali na debelo po cerkvi. Svetujem Vam, da oskrbite na vseh štirih kotih cerkve vsaj po en pljuvalnik na tleh po vzorcu pljuvalnikov v železniških vozovih (iz močne emajlirane pločevine), ki so tako pritrjeni v tleh ali ob steno, da se ne dajo prekucniti, in vsaj v dveh klopih na vsaki strani cerkve. Opozarjate vernike, da je po vesti nedopustno pljuvanje po tleh in zato naj si vsakdo, ki mora pljuvati, izbere v cerkvi tak prostor, kjer ima pljuvalnik na razpolago. Za oskrbo in snažno vzdrževanje pljuvalnikov zasluži cerkovnik posebno nagrado. — Marsikje so cerkve vlažne in zatohle. Ljudje prihajajo od daleč segreti in upehani ter se v hladnem letnem času nalezajo revmatičnih bolezni v cerkvi. Zato bi trebalo skrbeti povsod za redno in zadostno prezračevanje, ker je suh in mrzel zrak manj škodljiv ko vlažen in zatohel. Dobro prezračevanje pa je mogoče skozi strop ali pa gorenja okno, ki se dajo lahko tako preurediti, da se dajo odpirati po vrvici od spodaj. V mrzelj-

ših krajih bi kazalo napraviti peči po cerkvah. Zalostno je, da prezebajo ljudje v cerkvah celo v takih krajih, kjer jim trohni in gnije kurivo na debelo. Izmed mnogih vrst peči Vam priporočam ono, ki je zidana iz opeke in se da napraviti v vsakršni obliki, primerni za vsako cerkev. To vrsto peči, znano pod imenom »franklin«, znajo delati goriški in vipavski zidarji prav dobro. Kuri se samo z drvimi in greje izdatno; v soboto zvečer zakurjena greje še v nedeljo popoldne.

I. B. v H. Ali je *naglušnost dedna bolezen?* Mladenč, ki se poteguje za Vašo roko, ima povsem gluhega očeta in Vam se zdi, da tudi on že težje sliši. — Neka vrsta naglušnosti se rada prenaša od roditeljev na otroke, zato bi kazalo, ako hočete imeti neko gotovost glede usode otrok, da strokovnjak preišče očeta in morda tudi sina. Vem, da je to sitna in težko izvedljiva zadeva. Sicer pa, če ste Vi sama zdrava in iz zdrave družine, kjer ni ušesnih in živčnih bolezni, potem je pričakovati, da se morebitna nakaznost v krvi vašega bodočega soproga porazgubi in morda pojavi samo pri kakem potomcu.

M. M. na D. *Dedec Vam je siten;* odkar je minulo delo na polju, v gozdu letos ni posla, lenari doma in sitnari. Hvalite Boga, da sitnari doma in skrbno se varujete, da ga ne preženete v krčmo. Ker se sitnosti drugih ne prežene z lastno sitnostjo, ne dajte mu čutiti, da Vam je siten, pač pa mu postrezite, kolikor je prav in še kaj več. Bržkone imate kolone pri hiši. Obilna in posebno mastna mesnata večerja ne služi nikomur! Zdravila, ki naj bi »dedec« pomirila, a da bi sam niti ne opazil, kdaj ga dobi, ne poznam in ga menda v taki obliki ni dobiti. Če se pa dogovorita, naj pije zvečer špajkov čaj mešan z gornikovim (medvedje grozdije) hladen, pol skodele pred večerjo, pol po nji.

Pošljite naročnino!
Naročite »Slovenca« na ogled!